



Tolga  
kulturskole

20 år

Tolga  
kulturskole



Denne saksofonisten er symbolet for Tolga kulturskole.  
Den er tegnet av fjerdetrinnselev Ola Lunheim, som startet å spille saksofon sist høst.  
Han viser seg for første gang her i minneboka fra de første 20 åra,  
og heretter blir han og møte i ulike sammenhenger der kulturskolen profilerer seg.

Dramaelev Synne Dalen Jordet, her fra jubileumsforestillingen november 2007.



# Gratulerer !

20 år – kulturskole på Tolga. Vi har hatt en lykkelig oppvekst, det står tydelig tegnet i 20-åringens vitale livsutfoldelse i dag! Vi har 20-åringens pågangsmot og lyst på livet!

Tolga musikksskole, senere Tolga kulturskole, har gjennom oppveksten innkassert mang en seier. Men, som med ungdommens utålmodige livsbegjær – så og med Tolga kulturskole – aldri hvilende på dagens resultater – vi vil videre.

Sammen med de andre demonstrasjonskulturskolene utvikler vi en veileder for kulturskolene i Norge – med utgangspunkt i våre erfaringer i Tolga, Time, Trondheim og Larvik. Vi er stolte over tilbudene vi gir på Tolga og den kvaliteten vi har.

Vi forteller det gjerne til andre, men vårt hovedfokus vil alltid være hvilke tilbud vi gir elevene våre. Vi vil ha en skole som treffer brukerne, og der alle skal få utviklingsmuligheter. Fra den første opplevelsen av at det fungerer – til finsliping av det profesjonelle talentet! Det er kulturskolens oppgave å utvikle det hele mennesket.

Spekteret av disipliner skal dekkes – vi har bare så vidt smakt på mulighetene innenfor disipliner som visuelle fag, tekstil, matkultur, dans og.....fantasia til den livsglade 20- åringen har ikke grenser! Vi vil gjerne gi tilbud til barnet i mors mage og til oldeforeldre-generasjonen på Tolga!

Vi gleder oss over politisk vilje til å satse på videreutvikling av kulturskole. Det har vist seg gjentatte

ganger at limet i samfunnet er nettopp kulturen! Og det mangfoldet tolgasamfunnet byr på, er en skikkelig appetittvekker for videreutvikling.

Vi gleder oss over å gratulere 20-åringen – og ser fram til vekst og utvikling i den spennende fasen vi nå er i. Bruker vi metaforen 20-åringen helt ut; så går vi nå inn i studietida – og etableringsfasen! For et utgangspunkt!

Vi ser for oss tilbud til alle aldersgrupper – innen et mangfold av disipliner. Vi ser fram til et berikende samarbeid med lokale lag og foreninger som er gode tradisjonsbærere! Vi takker også for allerede godt etablerte, berikende relasjoner.

Vi drømmer om at Tolga blir et senter for animasjon, et verksted for Østerdalsharper og andre tradisjonsinstrumenter! Kanskje vi skulle ta mål av oss til å bli hovedarena for hip-hop i Nord- Østerdalen? Her er det kun én ting som gjelder: Vil du være med så heng på!

For å si det som sant er – vi aner at vi er der allerede!!

Nøktern hilsen med stor tro på framtida for Tolga kulturskole.

**Randi Gran Tørring,**  
virksomhetsleder  
**Berit Konstad Graftås,**  
faglig leder



Tolga skole og Tolga kulturskole har felles virksomhetsleder, Randi Gran Tørring (til høyre), mens Berit Konstad Graftås er den som er faglig leder for kulturskolen.



# En livsglad tjueåring



Først en lang, og ganske trang, fødsel. Siden - småbarnsår på famlende føtter, før ei utviklende tenåringstid med både blomstring og litt opposisjon til opphavet. Alt dette er tilbakelagte stadium for kulturskolen i Tolga. 20-åra, med modning og videre vekst, er et faktum.

Tolga har hatt kommunal musikksskole, etter hvert kulturskole, i to tiår. Historien ble hyllet med brask og bram og stort jubileumsarrangement, i november 2007. Samtidig kunne faglig leder, Berit Konstad Graftås, og virksomhetsleder, Randi Gran Tørring, gjøre opp status og konstatere at bredden har aldri vært bredere og framtida sjelden mer forlokkende. Som én av landets fire demonstrasjonskulturskoler, med antall elevplasser snart like stort som det finnes elever i grunnskolen til sammen, runder kulturskolen av et storslagent jubileumsår med blikket vendt framover. Men, i jubileumsåret deler de også gjerne minner gjennom et lite tilbakeblikk.

## Omsider oppstart

Ildsjeler i det lokale sang- og musikklivet sto som pådrivere i oppstartsfasen. I protokollene fra Tolga Sang- og Musikkråd (TSM) og kommunens kulturutvalg må vi bla helt tilbake til 1984, for å finne det første vedtaket om å utrede mulighetene for et musikkskoletilbud i kommunal regi.



Spøkelsene fra mellomtrinnets dramagruppe gjorde stor suksess. Fra venstre: Brage Holte og Dina Isacsson Nytrøen. Det er uvisst hvem som skjuler seg i den siste spøkelsesdrakta...

Fra Årsmeldingen TSM 1985 sakser vi:

”Komiteen som arbeider med saken har holdt jevn-  
lige møter med repr fra Tynset og Alvdal. En grun-  
dig utredning foreligger. Tolga har avsatt kroner  
56.000 til formålet på budsjettet. Tynset avviste  
interkommunal musikksskole ved budsjettbehand-  
lingene. Komiteen har ut fra sitt mandat tatt kon-  
takt med Os som allerede er kommet i gang på  
egen hånd.”

To år senere var også Tolga i gang, med Marit Sande, Gjertrud Nygård, og Steinar Bakken som oppnevnt til styre av den daglige driften. Hovedutvalget for undervisning (skolestyret) var det administrative og politiske organ for Tolga kommunale musikksskole.



Eget band på jubileumsforestillingen: Fra venstre Hans Hulbækmo, Lars Tingelstad, Jørgen Bursle Gjeltten, Alf Hulbækmo og Magnus Erlien Riise.



Det ble satt punktum for en fin festaften med tente lys og all-sang. På scenen bakerst, ordfører Erling Aas-Eng på gitar, lærer Ingvild Aas på klarinett, og faglig leder Berit Konstad Graftås leder an i sangen.





Os, naboen i nord, kom i gang en tanke tidligere, og har den eldste musikkskolen i regionen, mens Tolga har den nest eldste!

### Kulturell kompetanse

Da det endelige vedtaket var fattet, ble rektorstillingen lyst ut og Tove Erlien Ruud ble ansatt. Hun flyttet tilbake til hjemkommunen, og tok fatt på arbeidet med å bygge opp musikkskolen fra et tomt kontor i kommunehuset Sambygg, omtrent der lese-salen på biblioteket ligger i dag.

Før jul i 1987 var hun i gang med salg av timer til barnehagene, kor i grunnskolen, samt den første instrumentundervisningen som kom snart på plass. Toves "egne" instrumenter, klarinett og gitar, samt sang, var det første som sto på timeplanen. Organist Gudrun Storruste ble innlemmet i musikkskolen med sine piano- og orgelelever.

Snart kom det flere lærere til, og tett samarbeid med barnehagene og grunnskolene i hele kommunen, så vel som det frivillige sang- og musikklivet, sto sterkt fra første stund.

Slik er det også i dag. Skole og kulturskole lever side om side og tett sammen, i skoletid og på fritid. I tillegg til en meget solid og kvalifisert lærerstab, har det alltid vært tradisjon for å leie inn profesjonelle krefter til ulike kurs, lys- og lyd, og instruksjon.

**- Og vårt største ønske for framtida er at 20-åringen vår skal være kommunens kulturelle ressurs-senter,** annonserer kulturskoleleder Berit Konstad Graftås i jubileumsåret.

I det legger hun å være et kompetansesenter for grunnskole, barnehager og det frivillige kulturlivet. Hovedmålsettingen er å gi et frivillig tilbud forskjel-

lige musikk og kulturuttrykk til alle mål- og aldersgrupper, med særlig vekt på barn og unge. Skolen skal være tilpasset lokale behov og bidra til å markedsføre Tolga som en kulturkommune.

### Favner mange

Da Kulturskolen i Tolga ble utnevnt til demonstrasjonskulturskole, var det særlig på bakgrunn av bredden i tilbudet og måten de er organisert på. I begrunnelsen for utnevningen heter det at skolen fremhever seg med en modell for organisering med grunnskolen, som har styrket det faglige samarbeidet til gjensidig glede og nytte for alle parter. Videre ble det pekt på bredden i tilbudet som favner musikk, dans, animasjon, skapende skriving, billedkunst og drama.



De eldste dramaelevene bandt forestillingen sammen med strofer fra André Bjerkes "Kunstneren". Fra venstre; Goro Malene Brennmoen Strypet, Anne Leren. Johan Wilson og Ranveig Moldstad Hegseth.



Mahdi Hassan og hans judoelever på scenen under storoppsetningen i Vidarheim. Her er det læreren sjøl som går i golvet med et smell!



Kirsti Motrøen Trøan spiller på kammerkonserten.

I tillegg til ukentlig judotrening for skoleelever, holder de kurs av forskjellig slag i løpet av året. Blant annet for småbarnsforeldre med spedbarn, under tittelen "Musikk ved livets begynnelse". Tolga har tatt imot mange flyktninger og kulturskoletilbudet er viktig i kommunens integreringsarbeid innad. Ut over kommunegrensene er det etablert grupper på tvers av kommunene, som samarbeider om å gi elever utfordringer og utviklingsmuligheter på ulike nivå.

I årsmeldingen fra oppstartsåret finner vi at det var 70 elevplasser. I jubileumsåret er det mangedoblet til å favne vel 170 elever, som fyller om lag 220 elevplasser da mange deltar på flere tilbud.

## Feiring og fest

Selve jubileumskvelden fikk publikum se og høre smakebiter av det meste av det skolen har å by på. Rulle Smit sto for regien, mens Ingvild Aas hadde vært produsent og prosjektleder. Sammen hadde de satt elevene i sving på alle mulige måter, og sørget for en fin ramme om det hele. Gjestene fikk gå fra rom til rom, og lot seg begeistre og bevege. Kvelden startet og sluttet utendørs, stemningsfullt i skinnet av mange hundre stearinlys. Der i mellom var det kammerkonsserter og teaterforestilling, og stor oppsetning med både teatergruppa og judoelevne, sangere og musikere.



Avdelingsleder ved musikklinja på Nord-Østerdal Videregående skole, Bjørn Eidsvåg, ga blomster til leder Berit, og takket for god rekruttering til musikklivet i regionen.



# Et brev



Først på åtti-tallet slet sang- og musikklagene i Tolga med liten rekruttering og dirigentmangel. Kontaktutvalget for sang- og musikkorganisasjonene i Tolga, ved Asbjørn Slettan, skrev etter utallige drøftinger brev til kulturutvalget og formannskapet, dattert februar 1983:

Selv om det for tiden ser mørkt ut, både når det gjelder kommunens økonomi og statlig støtte, må vi rekne med at utredning om behov og planlegging av en musikksskole tar tid. Økonomisk kan det se lysere ut innen planene er ferdige og kan legges fram. Kontaktutvalget vil derfor rette en innstendig henstilling til kulturstyret om å bevirke til at det straks blir oppnevnt et utvalg til å utrede behovet og muligheten for å komme i gang med musikksskole i kommunen. Eventuelt som en start ansette musikkleder/musikkonsulent. (Brev av 25.feb 1983)

Over: Elevaften i et av musikkskolens tidlige år.  
– Koret imponerte stort med sine flott nummer under sin dirigent, musikkskolerektor Tove Erlien Ruud, skrev Arbeidets Rett.

Driftige foreldre har vært en forutsetning i alle år. Her er det mor Anne Berit Nordvang fra Vingelen som hjelper til på kostymefronten, antagelig med kommende kulturskole-elev på fanget!



Mellomtrinnslever med sangstemme som holder. Anders Midtskogen Urset (til venstre) og Erlend Leinan Lund sjarmerte og imponerte med sin kattearie, både under Ungdommens Kulturmønstring, og under Vinterfestspill i Bergstaden.



# Kulturskole med Flytt-Hit-perspektiv



Om lag 20 år etter at Kontaktutvalget for sang- og musikkorganisasjonene i kommunen skrev sitt brev om igangsetting av musikkskole, satt lærerne i kulturskolen sammen for å stake ut kursen videre.

”Dette er en historie om en ganske liten kulturskole som ble så viktig for kommunen sin, at de ikke kunne gjøre annet enn å gjøre den enda viktigere for kommunens innbyggere. Nesten alle menneskene i kommunen ble på en eller annen måte interessert i, og opptatt av, skolens aktiviteter, og folk kom faktisk flyttende til kommunen fra landets store byer på grunn av de tilbudene kommunen kunne gi. Innholdet i kulturskolen kunne ofte være en av grunnene til at folk bestemte seg for å flytte dit.”

Slik begynner framtidsfortellingen til lærerne ved Tolga kulturskole.

Den er skrevet etter en felles idemyldring og framtidsdugnad for alle kulturskolelærerne i Tolga der de kom med ønsker og visjoner for kulturskolen. Handlingsplanen som ble laget i 2006, bygger på denne fortellingen. Da skolen ble tildelt status som demonstrasjonskulturskole, ble det særlig lagt vekt

på satsingen på å skape et helhetlig oppveksttilbud. Det skiller Tolga kulturskole fra mange andre i sitt slag.

SPILE TRØMER  
DET RISTER  
SPILE RASKT  
DET ER GØY

Sivert 9 ÅR

Sivert Utseth  
Erlien 9 år.



Tre av kulturskolens elever har fått ”Drømmestipend”. Her er det tvillingene Rønnaug og Kjersti Tingelstad som mottar heder og ære. I tillegg har Hans Hulbækmo fått stipend.



Aulona Pronaj i fint samspill med felelærer Mari Eggen.

# Tolga kulturskole – hvem er vi



I tjenestebeskrivelsen for Tolga kulturskole heter det kort og godt at de skal:

**Gi et frivillig tilbud innen forskjellige musikk og kulturuttrykk til alle mål- og aldersgrupper i kommunen, med særlig vekt på barn og unge.**

Etter 20 års drift er det nettopp mangfoldet i tilbudet som kjennetegner Tolga kulturskole. Det spenner fra musikk for spedbarn via musikktimer i barnehagene, til et særdeles tett og nært samspill med grunnskolen. Dette i det daglige, fra musikkundervisningen til alternative læringsarenaer, så vel som samarbeid om større prosjekter.

Enten de viser seg som hekser (Roald Dahls "Heksene"), apekatter (Jonas i jungelen og Jungelboken) eller Herremannsbruder (under forestillingen Levende bygder) .... er kjennetegnet på kulturskolen i Tolga at den favner vidt og bredt både i tilslutning og oppslutning.

Elevene kan velge i tradisjonell instrumentundervisning til korps, orgel og piano, sangopplæring, judo og teater som aktivitet gjennom hele skoleåret. Andre uttrykk og aktiviteter går på kursbasis over kortere perioder, og tilbys alle aldersgrupper. For



kommende skoleår er dette "Musikk fra livets begynnelse", i samarbeid med helsestasjonen. Musikkteknologi, der datamaskinene er det viktigste instrumentet for blant annet å lage musikk, lydkulisser til animasjonsfilmer, og lydkulisser til egne eller andres hørespill. Instrumentmakerkurs, der målet er å lage sin egen Østerdalsharpe.

Samarbeid med det lokale kulturlivet har alltid ligget i botn for virksomheten, det være seg både i form av salg av timer samt større og mindre oppsetninger. Ikke bare rekrutterer kulturskolen til aspirantopplæringen for skolemusikkorpsset. De samarbeider med janitsjarkorpsset og Sangkoret Sneppen i egen kommune, og sist men ikke minst, de andre kulturskolene i hele regionen. Kulturskolens folk spiller på mange strenger, og opptrer på utrolig mange arenaer, både til hverdag og fest, fra sjukehemmet til kommunestyresalen, samfunnshus og kirker i alle grendelag.

Samspill på tvers, heter et samarbeidsprosjekt mellom Os, Røros, og Tolga kulturskoler. Målet er å gi viderekomne elever, korps elever spesielt, ekstra utfordringer, styrke deres faglige og sosiale nettverk, samt gi innsikt i kulturarbeid og kulturformidling fra andre nasjoner. Tanken er at de skal gi et løft tilbake i den enkeltes hjemmemiljø. Samspillet har resultert i flere konserter og opptredener. Sommeren 2006 dro 24 elever med foreldre og lærere til Litauen på kulturfestival. På bildet ser vi rørsjentene Maren og Kristiane Brathagen, og Magnus Erlien Riise og Martin Rosten fra Tolga kulturskole.

Tegninger laget i forbindelser med storoppsetningen av "Cats" i samarbeid med grunnskolen.





# Halvveis til i dag



I årsmeldingen for skoleåret 1997/98 går det fram at antall undervisningstimer var i overkant av 50.

Herav ble 10,5 timer i uka solgt til Tolga skole, 0,75 timer til Vingelen skole og 2,5 timer til Os musikk-skole. Videre gikk 4,3 timer til Tolga skolemusikk-korps, mens 3 timer ble kjøpt av Sangkoret Sneppen. Dette utgjorde i overkant av tjue timer hver uke, mens rundt 30 timer gikk til ren musikk-skoleundervisning. Av disse ble godt og vel ti av timene innkjøpt av musikkskolene i Røros, Alvdal og Os.

Timetallet varierte sjølsagt noe fra år til år, men tilmefordeling og sammensetningen gir et godt bilde av måten Tolga musikkskole ble finansiert og drevet på. Etter ti års drift hadde rektor Tove funnet en god modell, som viser musikkskolens samspill med andre aktører både i egen kommune og utenfor kommunegrensa.

I dette 11.undervisningsåret hadde elevtallet steget til 111, som fordelte seg på totalt 132 elevplasser. Den gang som nå, var det flere som var med på mer enn én aktivitet. For den som liker tall, kan det nevnes at om lag 41 prosent av alle grunnskoleelevene hadde et musikkskoletilbud, mens nesten 23 prosent av grunnskoleelevene hadde et instrumentaltilbud.



Kulturskolen har helt fra starten basert seg på å selge tjenester og samarbeide med lokale kor og korps, blant annet dirigenttjenester. Her er skolemusikken i et av de senere årene under ledelse av Leif Martin Kristoffersen.

Ingvild Aas, Leif Martin Kristoffersen og Mari Eggen utgjorde tre av lærerstaben på åtte, og disse er fortsatt å finne som lærere.

Musikkskolens budsjett for 1997 hadde en netto-ramme på 304.000 kroner. Regnskapet viser omtrent balanse, men dersom dagens aktivitet skal opprettholdes kreves det at nettoramma økes til om lag 350.000 kroner, heter det i årsmeldinga fra det skoleåret.

**- Å kutte ned på undervisningstimer er lite lønnsomt og konsekvensene er drastiske, tap av skolepenger og statsstøtte, med det resultat at hele aktiviteten utarmes,** skriver rektor.

Den individuelle undervisningstida var som regel på 25 minutter, og alle instrumenter nær som piano, orgel og nybegynnere, hadde en times samspill én gang i måneden. Dette kompenserte litt for det enkelte syntes var kort spilletid til vanlig, og det ga variasjon i undervisningen samtidig som det bød på en sosial opplevelse.

Skolepengesatsen for instrumentalundervisning var maksimal i forhold til berettigelse av statsstøtte, og lød på 1.600 kroner i året.

Hedmark var et av de første fylkene som fikk være med på prosjektet "Positivt skolemiljø" (PSM). PSM var et tre-årig nasjonalt utviklingsprosjekt i regi av Norsk Kulturskoleråd. Målet var å arbeide for å skape et miljø som stimulerer de musiske og kreative egenskapene i barna, det inkluderer både musikk, dans, drama og bilde. Etter som noen musikkskolelærere også hadde undervisning i grunnskolen, var det en fin anledning til brobygging mellom, grunnskole og musikkskole. I tillegg samarbeidet de med nabokommunen Os

Elev og lærer i 20års-jubileumsåret: Kari Trøan Sundt fra Vingelen går i kulturskolen på det sjuende året. Hun spiller her piano med lærer Monica Andersson, og prøver seg også på kirkeorgelet.



# Startet med blanke ark og et tomt rom



Det lå forventninger i lufta, da Tove Erlien Ruud takket ja til rektorjobben, pakket kofferten og flyttet hjem til Tolga med mann og barn for å starte musikk-skole. Tolga har sterke kulturtradisjoner, og Tove tok jobben vel vitende om at hun måtte prestere. Mange hadde ventet lenge, og her var det ønsker som skulle innfris.

Erlien Ruud er velutdannet innen musikkfaget, med Toneheim folkehøgskole som springbrett til konservatoriet i Trondheim midt på 70-tallet. Derfra har hun pedagogisk utdanning, og skolering med klarnett som hovedinstrument.

- Men det var ikke noe fag som het musikk-skolerektor. Jeg var ikke akkurat utdannet til tolgajobben, sier hun, og smiler litt tenksomt over tekoppen.  
- Men det var vel ingen andre heller, tilføyer hun, og minner om at dette var et ganske så nytt skoleslag den gangen.



I starten var om lag 30 prosent av stillingen avsatt til administrative oppgaver. Der inngikk både personalledelse, administrering av alle aktiviteter og budsjett- og økonomiansvar. Ellers er beskrivelsen "reisende i musikkinstrumenter" betegnende, der hun fartet rundt mellom ulike undervisningsrom, scener og arenaer fra Øversjødalen i øst til Vingelen i vest.

- Det var et bevisst valg å være synlig. For å legitimere drifta og ressursbruken ville jeg vise at vi dekte et behov. Jeg følte kanskje at jeg måtte kvittere for noe hele tida. I blant kunne det føles som et press, om ikke uttalt, så i hvert fall sjølpålagt. Det var en av grunnene til at jeg syntes det var godt å skifte beite etter alle disse årene, sier Tove. Etter nesten 18 år i rektorjobben, gikk hun til vanlig lærerjobb ved Tynset barneskole der hun er nå.

Om hun manglet rektorerfaring, så var hun ingen novise i musikk-skolesammenheng. Etter Trondheim gikk ferden til Elverum og undervisningsstilling i den nyopprettede musikk-skolen der. Og det var ikke så forskjellig fra Tolga. Dagene ble delt mellom grunnskole og musikk-barnehage, instrument-opplæring og korpsdirigering, og Tove tok med seg det hun kunne derfra og startet tidlig med både kor og musikk-barnehage, i til-



legg til instrumentundervisning og musikkundervisning i grunnskolen.

- Vi var helt avhengig av samarbeid. På den økonomiske sida lå det i botn at en del av finansieringen kom på plass gjennom salg av tjenester til grunnskolen. På personell og kompetansesida var det en forutsetning at vi fikk til et samarbeid på tvers av kommunene.

Det å jobbe sammen med andre var alltid utviklende og lærerikt for meg, som lærer og som leder, konkluderer hun.

Veien ble til underveis. Det skulle være rom for alle, og når en ser bakover har Tolga musikk-skole og kulturskole alltid favnet bredden, uten at det har vært noen motsetning mellom det og det å utvikle talenter. Norsk Kulturskoleråd gjorde svært mye bra for skoleslaget mener Tove. I tillegg spilte hun på samarbeidspartnere og institusjoner som blant andre Tone Hulbækmo og Hans Fredrik Jacobsen i Nord-Østerdal Musikerordningen, Hedmark Teater og deltakelse i prosjekter som "Positivt Skolemiljø."

- Vi utviklet oss gradvis. Kjente på behov som meldte seg, og fabulerte om utvikling av både innhold og organisering. Vel og merke innenfor rammer og ressurser som hadde en øvre grense, da som nå. Så skjedde det





tragiske at Tolga skole brant. Plutselig satt vi med tegningene for gjenoppbyggingen foran oss, og fikk realisert undervisningslokaler som vi tidligere bare kunne drømme om. Vi fikk et fantastisk utgangspunkt, som la praktisk til rette for samspill og samarbeid med skolen og samfunnshuset Vidarheim. Det var ei inspirerende tid, minnes Tove.

To viktige suksesskriterier hun mener det er verdt å trekke fram, er dyktige og kvalifiserte lærere, samt å kunne vise til resultater. En må stå seg i lokalsamfunnet.

Og de gode minnene er mange fra alle hun kom tett på i ulike situasjoner. Glade unger. Spente unger. Spretne, så vel som slitne unger. Og gullkorn fra barnemunn, som fra en meget ung saksofonist på scenen:

- Jeg hadde lagt vekt på at de skulle presentere det de skulle framføre sjøl. Denne eleven introduserte flott at han skulle spille en norsk julesang.

- Men, tilføyde han, etter som han hadde svensk spillebok så het sangen "Jingle Bells", ler Tove.

- Unger er unger. Gi unger mulighet til å mestre, da blomstrer de. Skap positive opplevelser. La dem få tilbakemeldinger på det de gjør, og oppleve fellesskap med andre gjennom felles opplevelser i et stort kor eller orkester, eller på, foran, eller bak på scenen.

Verdien av kulturskolen vår kan aldri måles i kroner og øre, fastslår hun.

"Syng med oss kveld" i Fjellheim, Vingelen, der Tolga barnekor deltok. Antagelig i 1988/89. Fra venstre Vegard Urset, Skjalg Urset og Lars Ole Engebakken.



Klarinettkvartett under ledelse av Tove. F.v. Grete Mari Brennmoen, Grete Tollan, Tove E.Ruud, Elisabeth E.Ruud og Inger Riise Karlsen.



# Halvveis til i dag



- Tiårsjubileumet blir feiret med en mønstring av hva de yngste innen musikklivet her i Tolga har å vise fram, sa rektor Tove Erlien Ruud til avisa Østlendingen, og bød på barnekor med 40 medlemmer, kompgruppe, interkommunal fløytegruppe, bandet "Ad lib", stort strykeorkester, blåsere, bluesband og unge gitarkamerater.



Elev og lærer i 20års-jubileumsåret: Fjerde-trinnselev Richard Mabuza og lærer Kim Andre Tharaldsteen Rønningen i samspill på trommer.

Forhåndsomtale i avisa av journalist Kristian Røe i forbindelse med 10-årsjubileet. Fra venstre: Tove E. Ruud, Karianne og Birgitte Sande Riise, Marit Müller Eide, Martin Erlien Riise, Hågen og Ingrid Urseth og Eva Storruste spiller opp til jubileumskonsert.

## Tolga-musikere jubilerer



Mandag slår unge musikere i Tolga på stortromma og inviterer til konsert. Tolga Musikksskole feirer nemlig 10-års jubileum!

AV KRISTIAN RØE

... Nervøse? Slettes ikke! Vi bare gleder oss, smiler Karianne og Birgitte Sande Riise, Eva Storruste, Marit Müller Eide, Martin Erlien Riise, Hågen og Ingrid Urseth.

— Flere av oss har til og med spilt for dronninga!

På musikkterminologien i Tolga musikksskole betyr mandagens konsert slik sett «bare blåbær».

### — Kan notene utenat

— Jeg er kanskje litt nervøs, betror en av de unge musikerne etter en liten tenkepause. Opptreden inneberer nemlig solosang fra filmen «Camilla og Tyven».

Bekjennelsen høster umiddelbar sympati og samtidig løssluppen latter fra medmusikantene. Alle har de store musikalske utfordringer på programmet.

— Men vi har lært oss alle stykkene utenat, forsikrer de.

### Styrer showet selv

— Dette blir en mønstring på hva de yngste innen musikklivet her i Tolga har å vise fram, fastslår rektor Tove Erlien Ruud.

Musikkskolens vårkonsert er en fast tradisjon, og i år kan publikum vente seg noe ekstra! På scena tar blant annet et barnekor med 40 medlemmer støttet av egen kompgruppe, interkommunal fløytegruppe, bandet «Ad lib», stort



SPILLER OPP: Mandag spiller rektor Tove Erlien Ruud og hennes unge musikere: Karianne og Birgitte Sande Riise, Marit Müller Eide, Martin Erlien Riise, Hågen og Ingrid Urseth og Eva Storruste, opp til jubileumskonsert.

strykeorkester, blåsere, bluesband og unge gitarkamerater.

Fra planlegging til gjennomføring står elevene selv for hele programmet. En av elevene har sågar oppgaven som konferansier.

### 100 unge musikere

Aktivitet og omfang gir Tolga Musikksskole god grunn til å feire. Elevmassen teller vel 100 elever i alderen seks til 16 år.

Rundt skolen blomstrer samtidig musikkmiljøet i stor bredde. Resultatet er blant annet flere selvstendige ungdomsgrupper.

— Etter 10 år begynner vi også å se langsiktige resultater. Flere elever går nå videre ved å skaffe seg musikutdanning, opplyser Erlien Ruud.

### Utfordrer voksne

Musikkskolens historie har ikke

alltid vært en dans på roser. Budsjettkampen har til tider vært hard. Høyt på ønskelista står økte økonomiske rammer for større spillerom og et tilbud til alle.

Mandagens konsert handler uansett ikke om økonomi.

— Vi tror på mange folk i salen, betror de unge musikerne.

Foran konserten gjenstår det bare at voksgenerasjonen hører den barnebønnen.

## Bjørn foran bilen

En voksen bjørn befant seg fem til ti meter foran bilen på Ljavegen ved Koppang.

AV SIGBJØRN KRISTIANSEN

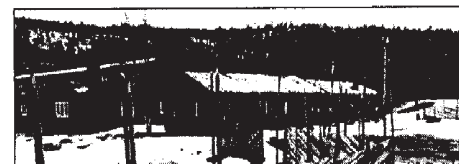
— Dette var en helt spesiell opplevelse, sier Jan W. Foss som kom kjørende på veien da bjørnen spratt uti foran bilen.

Bjørnen sto en kort stund rolig i veien, før den gjorde et flere meter langt hyks opp i en skråning hvor den forsvant, forteller Foss etter sin første opplevelse med en levende bjørn på så nært hold.

Foss kom kjørende fra Koppang i retning Lia gård. Han varslert viltneimda, og to mann dro senere ut for å følge sporene med hund. Det viste seg at sporene førte fram

## — Enden fjellstue skal ikke selges

— Enden Fjellstue skal ikke selges. Dette er rykter grepet ut av lufta, sier Kjartan Spidsberg. Derimot blir et driftsopplegg som passer Enden bedre vurdert.



## Hoffstad ut av Rondetunet

Terje Hoffstad og hans kone Tove Eggen Hoffstad har bestemt seg for at de ikke vil ha noe med Rondetunet å gjøre.

Lika før Rondetunet-brannen i



# Fra Musikk- skole til Kulturskole



Høsten 2003 utarbeidet musikkskolerektor Tove en kulturskoleplan for Tolga kommune. Under tittelen "Fra Musikk-skole til Kulturskole" ble det laget en framtidsplan for de kommende årene. I botn lå Stortingsvedtaket om lovfesting av musikk- og kulturskolen, som ble iverksatt i 1998. I det lå det at kommunene selv skulle bestemme innhold og omfang av tilbudet, men det ble poengtert at det skulle omfatte både musikkopplæring og opplæring i andre kulturuttrykk. Minst tre ulike tilbud innen musikk og tre ulike tilbud innen andre kulturuttrykk.

- Vi lever i et samfunn hvor krav til økonomisk rasjonalitet er økende. Det er nettopp i slike tider det er viktig å utvikle kulturell kompetanse. I økende grad forbrukes både barn og voksnes tid utenfor hjemmet. Et godt tilrettelagt fritidstilbud betyr mye i både helsemessig og sosialt arbeid. Forskning viser at kulturell opplæring og aktivitet blant barn og unge spiller en viktig rolle i personlighetsutviklingen, følelsesmessig og intellektuelt, heter det i innledningen til planen.

Kulturskolen skulle gi plass til nye kunstneriske uttrykk. Dans, drama og bilde, ble valgt som aktuelle

aktiviteter i Tolga på bakgrunn av spørreundersøkelse til brukerne.

For å prøve ut, og dokumentere et behov, ble det satt i gang et teaterprosjekt for mellomtrinnets elever, med oppsetting av "På byens runde torg". To lærere hadde ansvaret for gjennomføringen, som varte fra høsten 2002 til framføring våren 2003.

Musikkspillet "På byens runde torg", ble satt opp av teatergruppa i musikkskolen 4.april 2003. Elever fra 5.-7.klasse hadde øvd under ledelse av Tove Erlien Ruud og Ingvild Aas.



# Fra "Kjillarsalen" til konserva- toriet - og tilbake igjen



Svein Gjelten Bakken startet i det første musikk-skolekullet for 20 år sia. Via musikklinja på Tynset, Toneheim Folkehøgskole og organistutdanning i Trondheim, er han tilbake som lærer i Tolga kulturskole. - Jeg hadde ikke vært der jeg er i dag, uten musikkskolen, sier Svein (27).

Det er fristende med en omskriving av det velkjente VG-slagordet "Dagen er ikke helt den samme uten", da en skal oppsummere Svein Gjelten Bakkens betraktninger over betydningen av å ha en kulturskole. Verken livet, eller lokalmiljøet, hadde vært det samme uten kulturskoletilbudet, mener 27-åringen, som har erfaring både som elev og lærer i kulturskolen.

Han deltok i musikkbarnehagen ved oppstarten høsten 1987, og begynte med tangentundervisning hos musikk lærer Synnøve Tollaas året etter.

- Det var pop altså! På 80-tallets store slager, el-

orgelet, ler Svein, og antar at instrumentforhandler Sindre Hagen leverte en del slike rundt i tolgastuene den tida.

Han minnes også foreldre, og især besteforeldre, som ivret for at han og brødrene skulle få instrumentundervisning.

- Vi fikk en fantastisk mulighet, som de sjøl aldri hadde fått. De gledet seg stort over at vi deltok i korps, spilte i band og sang i kor, sier Svein.

Han trakterer flere instrumenter, og har trådt skoene i både band, skolekorps og janitsjar i et aktivt kulturliv i Tolga. Vennegjengen arrangerte musikkfestival, og utga diktsamling. Noen spilte revy, mens andre vikarierte på orgelkrakken under søndagsgudstjenesten.

Lek og moro var det hele tida, og valget falt på musikk når utdanning og levevei skulle velges. Nå er han organist i Tolga, lærer i kulturskolen og dirigent på kveldstid.

- Band er bra. Der samhandler gutter og jenter, og de yngre ser opp til de eldre. Det er en utrolig flott arena for de som ikke finner seg så lett til rette i den klassiske tradisjonen og skolekorpsset, poengterer han.

Musikk handler om samhandling og kommunikasjon. Bakgrunnen fra Tolga bød på en bra ballast å ha med seg ut i verden, både musikalsk og menneskelig.

- Kulturskolene gjør en utrolig jobb med menneskebygging. Det en får med seg derfra drar en veksler på hele livet.

- Musikk er inkluderende, og utrolig berikende. En





trenger ikke være en ener for å ha glede av det. Dessuten byr det på et register å spille på, ikke bare musikalsk, men også følelsesmessig og sosialt. Du bygger opp et begrepsapparat, tilfører han.

Han snakker om musikken som døråpner. Det å være lærer i kulturskolen er en meningsfylt jobb. Ikke minst gjennom møtet med elevene én til én. Og det er flott å se hvordan elevene opplever gleden ved å mestre, uansett nivå.

- Det snakkes så mye om individuell opplæring. Det er jo nettopp det musikkundervisningen handler



Tre saksofonister. Fra venstre musikkskole-elevene Svein Gjelten Bakken og Julian Kristiansen i samspill med lærer Olav Korssjøn.

om; møte den enkelte der en er.

- En ting er sikkert. Jeg er takknemlig for at jeg fikk muligheten til å gjøre valg som igjen gir mulighet til å berike livet mitt med musikk. Når du spør om hvordan det er å være lærer i kulturskolen svarer jeg at jeg er glad for at jeg får være med å overbringe de samme mulighetene til dagens elever.

Svein tilbake som lærer i kulturskolen. Her ved tangentene sammen med Mikal T.Selmer (til venstre) og Ask Eide Liell.



# Tallenes tale



- Tenke det, ønske det, ville det –  
men gjøre det ...

Etter mange og lange drøftinger siden starten av 80-tallet var tolgingene omsider klare til å gjøre det, og Tolga kommunale musikkskole var en realitet. Om sommeren i 1987 skrev Marit Sande, formann i musikkskoleutvalget, søknad til skolesjef Jon Vingelen om bevilgning av midler til kontormøbler. Den lød på 8.954.45 kroner.

Etter hvert meldte det seg behov for skrivemaskin, som vi ser her ved kopi fra møtebok for musikkskoleutvalget 1988 - sågar med rettetast!

Første år året med musikkskole var elevavgiften på 650,- kroner per år.  
I 2008 er den 2.000 kroner per år.

Nettoutgiften i kommunebudsjettet i 1988 ( det første hele året ) var 240.000  
I dag lyder den på 1.165.000 kroner

Ved oppstarten var Tove "blott for seg sjøl", som tolgingene sier.  
Årsrapporten for 2007 fjor viser at de da var 11 lærere, fordelt på om lag 3 hele årsverk, hel stilling til faglig leder Berit Konstad Graftås, samt administrasjonsressurs (0,05 årsverk) ved virksomhetsleder Randi Gran Tørring.



| MØTEBOK |           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|---------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Før     | Møtedate  | Side nr.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
| Sak nr. | Bilag nr. | Sakens tittel, innstillinger, vedtak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
| 7/88    | 5         | <p>Kjøp av ny skrivemaskin.</p> <p>Behovet for kjøp av ny skrivemaskin har bare blitt større og større. Det er nå ønske om en maskin med rettetast.</p> <p>Et ekstra godt tilbud fra Daldato, Tynset, gjør vi allerede nå vil prioritere kjøp av maskin på årets budsjett.</p> <p>IBM- 6715, ordinær pris kr 4.570,- + moms.</p> <p>Tilbudspris kr 2.200 + moms.</p> <p>Innstilling:<br/>Musikkskoleutvalget går inn for kjøp av ny skrivemaskin til en pris av kr 2.200 + moms.</p> <p>Vedtak: Enstemmig</p> |  |

Kulturskolen tilbyr kurs av ulike slag, også for andre interesserte enn kun kulturskolens elever. Her er det lurmakeren fra Tolga, Magnar Storbækken, som holder kurs i lurblåsing for blåsere i kulturskolen, og andre korps, høsten 2007. Disse deltakerne åpnet også jubileumsforestillingen med fanfarer. Til venstre 6.klassing Mikal T.Selmer og Magnar sjøl. Motsatt side fra høyre: Jorunn Erlien Nyvoll, Heidi Gjeltén og Bjørg Inger Ryalen.

Vel 70 elever har fått del i musikkskolens aktiviteter dette året, finner vi årsmeldingen fra første undervisningsåret 1987/88. Halveis til i dag, høsten 1998, var det 80 elevplasser,  
I dag byr kulturskolen på vel 220 elevplasser. I tillegg kommer kurs og temaundervisning innen andre kulturtilbud.

Kopi fra møtebok for musikkskoleutvalget 1988 vedr. kjøp av ny skrivemaskin



# Nye kulturskoler viser vei



Som nummer tre og fire i landet, ble Tolga kulturskole i Hedmark og Time kulturskole på Bryne i Rogaland, utnevnt til demonstrasjonsskulturskoler i perioden 2007-2009 i mai 2007. I alt elleve kulturskoler fra ni fylker var nominert samtidig. Det økonomiske tilskuddet til demonstrasjonsskulturskolene er 500.000 kroner hvert år i inntil to år. Skoleledelsen og tolgaordføreren tok imot utnevnelsen, ved daværende statsråd Øystein Djupedal, på en samling i Trondheim. Hjemme i Tolga fikk alle skoleelevene is og gratulasjoner.

Demonstrasjonsskoleutnevnelsen ble feiret nesten ei uke til ende, med teateroppsetningene "Mordene på Ashdale" og "Herremannsbruden", skolekonsert og stor kulturskoleforestilling med teater, judo, skolekorps, pianoorkester, fiolinister, kor og gjester. Her fra "Mordene på Ashdale", Ida B.Strypet (f.v), Anette Erlien, Johan Wilson, Anna Utseth Erlien, Goro Malene B. Strypet, Randi Buttingsrud, (foran) Kathrine Aasheim, Ranveig M. Hegseth og Sunniva Brennmoen Strypet.



Fra Ferske Fjes 06/07: Ingrid Eggen, Tyri Eline Erlien Riise, Solbjørg Rye Svendsen, Audun Thorsheim Selmer, Odd Gundersen Sagbakken, Bjørnar Tømmerhoel, Ingrid Lovise Nygård, Sunniva og Ida Brennmoen Strypet og Ane Tingelstad.

Ferske Fjes-konserten" presenterer kulturskolens ferskeste elever på førjulsvinteren, og er ett av mange tradisjonelle evenement i kulturskoleregiet. Her er eksempelet på at det er aldri for sent! Da Ida Brennmoen Strypet (nummer to fra høyre) begynte på piano sammen med veslesøstra, var 10-klasingen Ida elev i kulturskolen på fløyte, drama og sang fra før. Til Ferske Fjes-konserten med de atskillig yngre medelevene, stilte hun humoristisk opp med musefletter og foldeskjørt. Nå har Ida begynt på musikklinja på videregående, men tar fortsatt sangtimer med Berit K.Graftås.





Fra "Herremannsbruden" 2007. Brage Holte og Synne Dalen Jordet spilte brudgommen og mor hans.

Fra skuespillet "Herremannsbruden".  
Fra venstre Sunniva B.Strypet, Anne Øian  
og Anne Leren.



## Feiret kulturskolen ute og inne

**TOLGA:** - Hvori, hvori, hvori verda er det godt å bo, sang storkoret under ledelse av Berit K.Graftås da kulturskolen feiret 20-årsjubileum torsdag. For de mange hundre elevene og gjestene som deltok på feiringen, var svaret helt klart Tolga.

**Guri Jortveit**

Kulturskolen spilte opp på strenger og skalaer som favnet langt ut over musikkens verden da de feiret at det er 20 år siden oppstarten. Hele Vidarheim og skolen var fylt til randen av forventningsfulle kulturskoleelever. De hadde øvd lenge på alt som skulle vises fram for minst like forventningsfulle lærere og foreldre, søsken og besteforeldre.

Det var stille og spent stemning foran utescena, som var rigget til med lys og lyd ute på skoleplassen, da leder i kulturskolen, Berit Konstad Graftås, ønsket velkommen til 20-årsfeiring. Ordføreren vartet opp med gave og gitarspill og gode ønsker.

- Vi feirer en livskraftig 20-åring som har framtida foran seg. Sia starten i 1987 konstaterer vi at kulturskolen er en sterk kraft i kulturkommunen Tolga. Vi har dere midt i blant oss hver dag så vel som til fest, sa Erling Aas-Eng, og ga både verbal ros og blomster til kulturskolens ledelse i dag, og til Tove Erlien Ruud som var rektor fra starten og fram til for et par år sia.

Innomhus vartet elevene opp med kammerkonserter og kaffeservering, teater og skuespill, dans og film, samt storoppsetninger i Vidarheim. Alle uttrykk var med, og viste bredden i tilbudet og oppslutningen om kulturskolen.

Godt og vel tre timer etter åpningstalene samlet alle seg ute på skoleplassen igjen til en flott finale. På inngangsbilletten fikk nemlig alle gjestene et stearinlys, og da kvelden var ved veis ende ble alle lysene tent. Kvitt nysno og nattsvart himmel lagde ramme om kveldens siste allsangnummer til tekst av Per Aas-Eng og toner av Hans Fredrik Jacobsen.

Vi kommer tilbake med bilder fra jubileumskvelden og den 20 år lange historien i fredag.



**FINALE I VINTERKVELDEN:** Leder av kulturskolen, Berit Konstad Graftås, dro i gang allsangen som satte punktum for jubileumskvelden. Alle elever og lærere, slekt og venner og inviterte gjester sang av full hals akkompagnert av tolgaordførers gitarspill. I korrekken: foran Kristoffer Bakken, Martin Holøen, Hanna Sundberg Ingebrigtsen, Aulona Pronaj, Troy Haug Erlien. Bak f.v Frida Moldstad Hegseth, Ida Sundberg Ingebrigtsen, Dina Isacsson Nytroen, Aina Vingelen, Marit Flaten, Kjersti G.Lunheim.

Omtale av jubileumsforestillingen i Arbeidets Rett mandag 3.desember 2007.



# "Staben" i jubileumsåret



Ingvild Aas – treblås, kor, piano, sang, musikkundervisning skole og barnehage

Rulle Smit – teater

Leif Martin Kristoffersen – korps, messing, lys, musikkundervisning

Kjell Arild Gundersen – gitar, musikkundervisning

Svein Gjelten Bakken – piano, orgel, saksofon

Monica Andersson – piano

Mari Eggen – fiolin

Nils Graftås – tuba, korps

Kim André Tharaldsteen Rønningen – slagverk, gitar

Mahdi Hassan – kulturarbeider, judo

Berit Konstad Graftås – faglig leder, sang, kor, gitar

Randi Gran Tørring – virksomhetsleder

Bente Høistad – sekretær

FAKTA om Tolga Kulturskole i jubileumsåret 2007/08

Demonstrasjonskulturskole 2007 – 2009

Ca.220 elevplasser

Elevkontingent kroner 2.000 koner per år

Ca.4,5 årsverk. 13 ansatte, derav 11 pedagoger

Nettobudsjett: kroner 1.164.000

Eget foreldreutvalg



Ved tangentene, Monica Andersson og Svein Gjelten Bakken. Videre fra venstre: Mari Eggen, Bente Høistad, Mahdi Hassan, Berit Konstad Graftås, Rulle Smit, Ingvild Aas, Leif Martin Kristoffersen, Randi Gran Tørring. Bak fra venstre: Kjell Arild Gundersen og Nils Graftås. Kim André Tharaldsteen Rønningen var ikke til stede.

# Kulturskole, kultur i skolen



- Kulturskolen i Tolga er gjennom kreativitet og samarbeid en drivkraft i en liten kommune der 85 prosent av grunnskolens elever deltar i kulturskolens tilbud, heter det i juryens begrunnelse for at Tolga ble utnevnt til demonstrasjons-kulturskole. Det ble særlig trukket fram at kulturskolen er organisert sammen med grunnskolen, og at det har styrket det faglige samarbeidet mellom de to. Det ble videre pekt på samarbeidet med barnehagene, og det frivillige kulturlivet.

De ansatte har høy kompetanse, og samarbeidet med andre kommuner og instanser sikrer godt kvalifiserte lærere, som får så store stillinger som mulig. Det sikrer både kvalitet og kontinuitet.

- **Fleksibilitet i forhold til tidspunkt for undervisningen og samarbeid om pedagoger, er to viktige suksessfaktorer,** understreker faglig leder Berit Konstad Graftås.

Noe av undervisningen foregår i fritida, men mange fag og tema i kulturskolen, samt instrumentaltimer for de som er med i skolekorpset, blir holdt i skoletida og i skolefritidsordningen.

- **Foreldrene gir godkjenning. Dette forutsetter god kommunikasjon mellom skole og kulturskole når**



timeplanene legges. Det handler om å gi og ta, og aldri glemme hvem vi er til for. Elevene skal få en så rik dag som mulig. Geografiske avstander var blant annet en av grunnene til at undervisningen er lagt til skoletida. Det gir flere barn og unge muligheten til å få gå på kulturskolen.

Som demonstrasjonskulturskole får de besøk fra hele landet, og tilbakemeldingene stadfester det som var begrunnelsen for at Tolga ble valgt. De har kommet langt med hensyn til organisering, og favner vidt og bredt, både i fag og nivå.

Berit forteller mer enn gjerne om tenkningen rundt et helhetlig oppveksttilbud for barn og unge i Tolga. Kulturskolen, som kommunens kulturelle ressurs-senter, skal favne innbyggere i alle aldre, og være med å markedsføre Tolga som en kulturkommune.

Dette må da være den perfekte kulturskole, uttrykte en gjest fra det nasjonale miljøet innen kulturarbeid for barn og ungdom. Gode ord og ta med seg for tullingene, men Berit erkjenner samtidig at de alltid kan bli bedre, og benytter anledningen til å minne foreldre og elever om å komme med ris og ros, meninger, ønsker og behov.

- **Vi er til for elevene og for innbyggerne våre. Det innebærer både å tilpasse oss lokale behov, og gi opplæring ut fra elevens forutsetninger.**

Kulturfagene representerer et dannelsesstilbud, langt ut over det å musisere og skape der og da. Å bli utfordret, og få utfolde seg, i skapende arbeid, bidrar til opplevelse, inspirasjon og personlig utvikling.

- **Det å oppleve mestring i kulturfagene, resulterer i**



trygghet og trivsel, kreativitet og selvbevissthet, som smitter til andre læringssituasjoner og fag, sier Berit, som ser fram til at fremtidige forskningsresultater vil stadfeste flere slike sammenhenger.

Derfor mener hun også at elevene som går ut fra klassens undervisning for å ha kulturskoletimer mister svært lite, selv om enkelte stiller spørsmålet i blant. Det stiller litt ekstra krav til både elev og lærer slik at beskjeder og konkret arbeid ikke går noen hus forbi, men ut over det er det langt mer å vinne enn å tape på dette.

- Og husk at vi fortsatt er et forholdsvis ungt skole-slag. Det foregår organisatorisk og metodisk utvikling hele tida. For eksempel underviser vi prosjekt-basert i perioder, og vi underviser i grupper. Dersom noen spør meg om det forringer kvaliteten framfor individuell instrumentopplæring for eksempel, så svarer jeg nei, heller tvert imot. Jeg ser det slik at utvikling av egenskaper og erfaringer i kunst og kultur må oppleves sammen med andre. Gjerne også på tvers av aldre og uttrykk, avslutter hun.



Kulturskolen holder kurs for foreldre og babyer i samarbeid med helsestasjonen, under tittelen Musikk fra livets begynnelse. Gro Kjelleberg Solli (fra venstre) med Jørund, Mona Haugen med Emma og Astrid Sæther med Maria. Kulturskolens Ingvild Aas var kursleder på dette kurset.



# Etterord

Sitater fra André Bjerkes dikt "Kunstneren" gikk som en rød tråd gjennom den storslagne jubileumsforestillingen i november. Finere avslutning til dette jubileumsskriftet finner en knapt, så jeg låner de siste strofene derfra:

Driv kunsten ut:  
all lek vil du dermed fordrive  
og mister du evnen til lek,  
da mister du livet  
Mer nyttig enn alle  
de dødsens alvorlige "nytter"  
er formen de føler,  
er diktet som ser,  
er tonen som lytter...



Uten kunst og uten lek blir livet fattig. Kunst utvider vår erkjennelse, gir oss opplevelser, sprenger rammer, ryster oss og gleder oss. Vi har alle våre egne opplevelser. Det er forskjell på hvilke kunstarter som rører hver og én av oss.

Kulturlivet i Tolga er tradisjonsrikt og bredt. Et tilbakeblikk på 20 år med Tolga kulturskole viser at skolen bygger på det beste av dette. Kulturens egenverdi er udiskutabel i kulturkretser. Kulturens nytteverdi er derimot ikke så godt dokumentert - ennå ...

Tolga kulturskole går inn i framtida med mål om å fortsatt sikte høyt og favne bredt, og være til glede og til nytte - for alle. En levende kulturskole er det beste bevis på nytten.

**For kunsten er mer enn et fag,  
den er mer enn kallet for utvalgte få  
- den er en formende kraft i oss alle**

(André Bjerke)

Takk til privatpersoner som har lånt ut bilder og fortalt historien. Takk for bilder fra Arbeidets Rett sitt fotoarkiv. Takk til kulturskolefolket for samarbeidet.

- Takk for følget!

Hodalen, juni 2008  
Guri Jortveit

